

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO.

Voorstel tot toestemming verlenen aan het college van B&W om in te stemmen met de vijfde wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland.

AAN DE RAAD

Samenvatting

De gemeente Aalten neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland (GR GGD NOG). De Wgr is per 1 januari 2015 gewijzigd. De huidige GR GGD NOG moet nog veranderen in een collegeregeling. Dat moment wordt tevens gebruikt om op inhoud een aantal belangrijke wijzigingen door te voeren in de samenwerking. Het Dagelijks Bestuur van de GGD verzoekt de deelnemende colleges, waaronder Aalten, om vóór uiterlijk 1 juli 2016 te besluiten tot instemming met de vijfde wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland, zoals opgenomen in het conceptvoorstel.

Inleiding

De gemeente Aalten neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland (GR GGD NOG). De GR GGD NOG voert voor 22 gemeenten in Gelderland de taken van de Wet Publieke Gezondheid uit. Daarnaast voeren zij voor deze 22 gemeenten de jeugdgezondheidszorg voor 4 tot 18 jarigen uit.

De samenwerking tussen de deelnemende gemeenten is geregeld in de GR GGD NOG. In de GR is onder andere vastgelegd hoe het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur zijn samengesteld, welke bevoegdheden het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur hebben en hoe de GR zich verantwoordt richting de deelnemende gemeenten. De grondslag van de GR GGD NOG ligt in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), waarin is vastgelegd welke regels er gelden voor de inrichting en het functioneren van de samenwerking. De Wgr is per 1 januari 2015 gewijzigd. De GR GGD NOG moet nog veranderen in een collegeregeling. Dat moment wordt tevens gebruikt om op inhoud een aantal belangrijke wijzigingen door te voeren in de samenwerking. De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) verzoekt daarnaast enkele standaardbepalingen over financiële aansprakelijkheid op te nemen in de GR.

In de Bestuursagenda 2014-2018 heeft het Algemeen Bestuur van GGD NOG de koers en de ambities voor de GGD in deze bestuursperiode vastgelegd. Belangrijke doelen zijn:

1. meer maatwerk en meer sturing op lokaal en regionaal niveau
2. een duidelijker indeling van de GGD-taken die de verantwoordelijkheden van de gemeenten beter weergeeft
3. gezamenlijke besluitvorming over de jeugdgezondheidszorg die de gemeenten ruimte biedt voor een eigen lokale/regionale inrichting.

Om deze doelen te realiseren heeft het Dagelijks Bestuur van de GGD onder andere een wijziging van de GR in gang gezet. De GR wijziging is gedegen voorbereid in een werkgroep met juridisch adviseurs van verschillende GGD-gemeenten, de GGD en met een extern juridisch advies. In de bijlage 'Algemene toelichting 5^e Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Noord-en Oost-Gelderland' staan de belangrijkste wijzigingen van de GR beschreven.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Wet publieke gezondheid (Wpg), gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

Wettelijke eisen GR

De GR is in lijn gebracht met de vernieuwde Wgr per 1 januari 2015, zodat de GR GGD NOG na wijziging volledig aan de nieuwe Wgr voldoet en zich kenmerkt als een collegeregeling. De huidige GR is een raadsregeling. De nieuwe GR 2016 is een collegeregeling, wat inhoudt dat de GR door de colleges van de deelnemende gemeenten wordt getroffen. Om dit te bewerkstelligen is het nodig dat uw gemeenteraad toestemming geeft de huidige GR te wijzigen tot een collegeregeling.

Meer sturingsmogelijkheid en keuzevrijheid

De wijziging in de GR maakt het voor gemeenten mogelijk om bepaalde taken, zoals de jeugdgezondheidszorg, niet langer af te nemen bij de GGD. Er is een inhoudelijke wens van gemeenten om de gemeenten meer mogelijkheden voor sturing te geven. Dit is het meest concreet bij de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Op grond van de wet hebben gemeenten de keuze door welke organisatie ze dit uit willen laten voeren. In de bestaande GR GGD ligt echter vast dat de JGZ 4-18 voor alle deelnemende gemeenten bij de GGD wordt ondergebracht en is er geen ruimte om daar als gemeente niet aan mee te doen. In de nieuwe GR komt wel een mogelijkheid voor gemeenten om deze taak niet langer door de GGD uit te laten voeren (onder voorwaarde van vergoeding van de kosten die dit veroorzaakt). Hierdoor heeft de gemeente meer mogelijkheid om te sturen op de inrichting van de jeugdgezondheidszorg.

Vrijstellingprocedure

Als een gemeente besluit de JGZ niet langer af te nemen bij de GGD, leidt dit tot frictiekosten bij de GGD en mogelijke structurele kosten, bijvoorbeeld als gevolg van schaalnadelen. In de GR is (in artikel 4, zesde lid) vastgelegd dat de gemeente die de JGZ terugneemt, de kosten draagt die het rechtstreekse gevolg hiervan zijn, zodat de overige gemeenten hier geen financieel nadeel van ondervinden. Bij het maken van afspraken over de uitwerking van dit uitgangspunt zijn alle Algemeen Bestuursleden betrokken. Het Dagelijks Bestuur zal zich bij terugneming van JGZ-taken inspannen de reële kosten zo goed mogelijk in beeld te krijgen, juist ook om een financieel gezonde GGD-organisatie te behouden.

Het is ook van belang te zorgen dat bij vrijstelling de organisatie de tijd krijgt voor een aanpassing van de bedrijfsvoering. Daarom kan vrijstelling ook maar één keer per twee jaar. Voor het eerst in 2017. De opzegtermijn is één jaar, zodat het besluit feitelijk per 1-1-2019 wordt uitgevoerd. Een overgangsbepaling (art. 31) biedt ruimte voor gemeenten die per 1-1-2017 de jeugdgezondheidszorg niet meer door de GGD willen laten uitvoeren. De besluitvorming moet dan vóór 1 oktober 2016 zijn afgerond. Alleen de gemeente Apeldoorn heeft tot op heden meegedeeld dat zij dit van plan is.

Alternatieve beleidskeuzes

N.v.t.

Financiële consequenties

JGZ

De wijziging van de GR geeft de gemeenten de mogelijkheid om de uitvoering van de JGZ (4-12) door de GGD (onder voorwaarden) op te kunnen zeggen. Dit heeft als voordeel dat de gemeenten meer beleidsvrijheid krijgen over de uitvoering van de JGZ. Het kan ook nadelen hebben, als gemeenten onafhankelijk van elkaar allen hun eigen richting kiezen. Door de regionale samenwerking in de uitvoering van de JGZ, zijn er schaalvoordelen gerealiseerd in kosten en continuïteit. Er is een goede regionale dekking, waarbij het binnen onze GGD-regio voor de JGZ niet uitmaakt als een kind in de ene plaats woont en in de andere naar school gaat. En de uitvoering van de JGZ door de GGD, heeft ook als voordeel dat dit JGZ-personeel ook inzetbaar is voor de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Als GGD-gemeenten de nieuwe keuzeruimte die de GR biedt, gaan invullen door allemaal een andere richting te kiezen, kunnen de bovengenoemde voordelen van de samenwerking verloren gaan. Vooral nog blijkt uit de eerste ambtelijke en bestuurlijke inventarisaties dat er op de korte termijn geen sprake is van een dreigende versnippering en dat het draagvlak groot is voor voortzetting van het huidige model.

Oprichting en deelneming in stichtingen

De vijfde wijziging maakt het Algemeen Bestuur bevoegd tot de oprichting van en deelneming in stichtingen (artikel 5.5). Hiervoor is een versterkte meerderheid in het Algemeen Bestuur nodig. Wanneer het Algemeen Bestuur naast de GR ook stichtingen gaat oprichten of daarin gaat deelnemen kan dit financiële gevolgen hebben voor de deelnemende gemeenten. Op grond van artikel 23 van de nieuwe regeling GGD dragen de deelnemende gemeenten er immers steeds zorg voor dat de GGD over voldoende middelen beschikt om tijdig aan al haar verplichtingen jegens derden te voldoen. Gezien het voorgaande vergt de nieuwe bevoegdheid van het Algemeen Bestuur tot het oprichten van en deelnemen in stichtingen een zeer alerte houding van het Algemeen Bestuur. Wanneer in het Algemeen Bestuur de oprichting van of deelneming in een stichting aan de orde is dienen de (financiële) risico's op voorhand duidelijk in beeld te worden gebracht zodat het Algemeen Bestuur een weloverwogen besluit kan nemen.

Participatie en Communicatie

Als uw gemeenteraad toestemming verleent voor de GR wijziging, zal de portefeuillehouder volksgezondheid Henk Rijks in het AB GGD van 7 juli namens de gemeente Aalten instemmen met de voorgestelde wijziging van de GR.

De besluitvorming bij de deelnemende gemeenten is gepland in mei-juni 2016. De colleges van B&W beslissen over de wijziging. Hiervoor hebben zij toestemming nodig van hun raad. De wijziging komt tot stand, wanneer hiertoe is besloten door:

- o de colleges van ten minste 2/3 van de gemeenten (d.w.z. 15 gemeenten)
- o die samen 2/3 van de stemmen in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigen.

Dit wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 7 juli 2016.

Vervolgstappen inclusief tijdspad

- besluitvorming colleges (met toestemming raden) mei-juni
- afronding in de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 7 juli 2016
- inwerkingtreding na publicatie juli 2016

Bijlagen

1. Conceptvoorstel 5^e wijziging Gemeenschappelijke Regeling GGD NOG
2. Algemene toelichting 5^e wijziging Gemeenschappelijke RegelingGGD NOG
3. Overzicht wijzigingen Gemeenschappelijke Regeling GGD NOG
4. Collegevoorstel
5. Raadsbesluit

Aalten, 17 mei 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

J. Nobel
Secretaris/Algemeen directeur

G. Berghoef
Burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17 mei 2016;

gelet op het bepaalde in Wet publieke gezondheid (Wpg) en de Gemeenschappelijke Regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland;

B E S L U I T

toestemming verlenen aan het college van B&W om in te stemmen met de vijfde wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland 2016.

AALTEN, 14 juni 2016

De Raad voornoemd,

De Griffier,

M.A.J.B. Fiering

De Voorzitter,

G. Berghoef